

ELTE BTK Vallástudományi Központ, 2014/15, I. (ősz) félév

BBN-VAL-121	G	Csüt., 16:00–17:30
Buzási Gábor adjunktus	3 kr	Múzeum krt. 4/F 212
buzasi.gabor@btk.elte.hu		

Bibliaismeret

A tanegység célja:

Az ún. „szentkönyves” vagy könyv-vallások szent iratai közül – Magyarország vallási-kulturális hagyományainak megfelelően – a vallástudományi képzésben a Biblia szövegének alapos ismeretére különös hangsúlyt fektetünk. A félév során a megadott menet szerint a teljes héber Bibliát (Ószövetséget), az ószövetségi deuterokanonikus könyveket és az Újszövetséget el kell olvasni magyar fordításban.

Az órák célja, hogy támpontokat adjanak az olvasott bibliai szövegekben való tájékozódáshoz, továbbá bevezetést nyújtsanak a bibliatudomány főbb kérdéseibe illetve az egyes bibliai könyvekbe, könyvcsoportokba és műfajokba.

A jegyszerzés feltételei:

Az egyes szemináriumi alkalmak egy-egy bibliaismereti teszttel kezdődnek a lenti beosztás szerint. A tesztek célja annak ellenőrzése, hogy a hallgatók alaposan és értőn elolvasták-e a feladott szövegeket. Összesen három évközi tesztről lehet hiányozni, az esetlegesen elmaradt tesztek pedig a szorgalmi időszak utolsó hetében, összesítve lesz lehetőség megírni. A félévi jegyet a bibliaismeretei tesztek átlaga adja.

A tervezett tanmenet:

1. óra (IX. 11.): Bevezető
2. óra (IX. 18.): Mózes I–III (Genézis, Exodus, Leviticus)
3. óra (IX. 25.): Mózes IV–V (Numeri, Deuteronomium), Józsué, Bírák
4. óra (X. 2.): Ruth, Sámuel I–II, Királyok I–II
5. óra (X. 9.): Krónikák I–II, Ezsdrás, Nehémiás, Eszter, Jób
6. óra (X. 16.): Zsoltárok, Példabeszédek, Prédikátor, Énekek éneke
7. óra (XI. 6.): Ézsaiás, Jeremiás, Jeremiás siralmi
8. óra (XI. 13.): Ezékiel, Dániel, Kispróféták: Hóseás, Jóel, Ámós, Abdiás, Jónás, Mikeás, Náhúm, Habakuk, Sofóniás, Aggeus, Zakariás, Malakiás
9. óra (XI. 20.): Deuterokanonikus könyvek: Tóbit, Judit, Salamon bölcsessége, Sirák fia, Bárúk, Jeremiás levele, Makkabeusok I–II, Zsuzsanna, Bél és a sárkány
10. óra (XI. 27.): Evangéliumok: Máté, Márk, Lukács, János
11. óra (XII. 4.): Apostolok cselekedetei; Pál levelei (1): A rómaiakhoz, A korinthusiakhoz I–II
12. óra (XII. 11.): Pál levelei (2): A galatákhöz, Az efézusiakhoz, A filippiekhez, A kolosséiakhoz, A thessalonikaiakhoz I–II, Timóteushoz I–II, Titushoz, Filemonhoz; A zsidókhoz írt levél; Jakab levele, Péter levelei I–II, János levelei I–III, Júdás levele; Jelenések könyve

Javasolt Biblia-fordítások:

- A Magyar Bibliatársulat 1975. évi újfordítású Bibliája és annak javított kiadásai (Budapest: Kálvin, 1990-) (magyarázó jegyzetekkel: *uo.* 1996)
- A Magyar Bibliatársulat Revideált Új Fordítása (Budapest: Kálvin, 2014)
- Ó- és Újszövetségi Szentírás a Neovulgáta alapján* (Budapest: Szent Jeromos Bibliatársulat, 1997) (benne a deuterokanonikus könyvek is)
- Deuterokanonikus bibliai könyvek* (Budapest: Kálvin, 1998)
- Szentírás*. Kiadja az Izraelita Magyar Irodalmi Társulat (4 kötet, Budapest, 1898-1907)
- Mózes Ötkönyve és a Haftárák* (Izraelita Magyar Irodalmi Társulat, Budapest, 1939, utánnomás: 1984) (A Tóra könyvei a hetiszakaszokhoz tartozó történeti ill. prófétai olvasmányokkal; héber-magyar párhuzamos szöveg, magyarázatokkal)

Ajánlott magyar nyelvű szakirodalom:

- AHARONI, Y. – AVI-YONAH, M. – RAINEY, A. F. – SAFRAI, Z., *Bibliai Atlasz*, ford. Grüll T., Grüll T.-né, Kövér G., Budapest: Szent Pál Akadémia, 1999
- KOCSIS Imre, *Bevezetés az Újszövetség kortörténetébe és irodalmába* (2 kötet), Budapest: Szent István Társulat, 2010–2011
- MILLER, Stephen M.–HUBER, Robert V., *A Biblia története. A Biblia keletkezése és hatásai*, Budapest: Kálvin, 2004
- PECSUK Ottó (szerk.): *Bibliismereti kézikönyv*, Budapest: Kálvin, 2008
- RÓZSA Huba, *Az Ószövetség keletkezése. Bevezetés az Ószövetség könyveinek irodalom- és hagyománytörténetébe I-II*, Budapest: Szent István Társulat, ³1999
- SOGGIN, J. Alberto, *Bevezetés az Ószövetségbe*, Budapest: Kálvin, 1999